

نقش زن در ایجاد و تحکیم عفت عمومی

۱. سهیلا اردشیری

چکیده:

از دیر باز حد پوشش و میزان فعالیت اجتماعی زنان در جوامع گوناگون مورد بحث و ارزیابی بوده است. قریب به اتفاق تمام جوامع رای به پوشیدگی زنان و حضور محدود و همراه با مرزبندی در جامعه داشته اند. اما پس از سیطره صهیونیست بر جهان به مرور و به شیوه های پیچیده و گوناگون، سعی در تغییر این دیدگاه در جوامع جهانی داشته است و با تمام قوا تلاش کرد تا فرهنگ برهنگی را برای زنان به عنوان یک ارزش جلوه دهد، تا به اهداف شوم خود از جمله غارت کشورها و سروری بر جهان دست یابد. کشور ما نیز به عنوان یکی از اهداف مهم صهیونیست و یکی از میادین اصلی مبارزاتی، بسیار مورد هجوم و حمله فکری و عقیدتی آنان قرار گرفته است. به گونه ای که بحث حجاب و عفاف یکی از چالش برانگیزترین مباحث کنونی ایران است. گروهی در کشور معتقدند که حجاب و عفاف با یکدیگر رابطه مستقیم دارند و وجود این دو مهم سبب پاکیزگی و پیشرفت جامعه می شود و گروهی معتقدند این دو ارتباطی باهم ندارند و تاکید دارند، حجاب زنان عامل عقب ماندگی جامعه و ظلم به زنان می شود. نویسندگان این مقاله در تلاش است که در این نوشتار رابطه حجاب و عفاف را مورد بررسی قرار داده و نقش زن در ایجاد و تحکیم عفت از طریق حجاب در جامعه و نسل آینده را از منظر متون دینی مورد بررسی قرار دهد.

گرد آوری مطالب در این پژوهش با روش تحلیلی _ توصیفی و با رویکرد کیفی-کتابخانه ای می باشد که می پردازد به نقش زن در ایجاد و تحکیم عفت عمومی و آثار حجاب و عفت بر زندگی فردی و خانوادگی و اجتماعی هر فرد.

هدف از این پژوهش رسیدن به این موضوع است اینکه زن با حجاب خود چه تاثیری بر عفت عمومی دارد و چه نقشی می تواند ایفا کند و راه رسیدن به عفت عمومی از دیدگاه علما آیات و روایات و از نظر تاریخی، از چه راه هایی بدست می آید

کلید واژه: عفت، حجاب، زن

عفت گوهر گرانبهای خلقت است. هرگاه که عفت پا به عرصه گذاشت نتیجه ای جزء پاکی و آرامش و رضای خداوند در پی نداشت. عفت در واقع حجاب باطنی انسان است که او را از انواع آلودگی ها حفظ می کند؛ از مصادیق عفت می توان به عفت جنسی، چشم، ذهن، قلب و... اشاره کرد. زن می تواند در هریک از این مصادیق نقش مؤثر داشته باشد. در متون دینی ما نقش زن و عفت در پی ریزی جامعه سالم به وضوح دیده می شود که به طبع سلامت جامعه مسلمان و ایرانی در پی پیروی از این آموزه ها وجود دارد؛ اما به وضوح عدم سلامت و آسیب های جوامع غربی که از این آموزه ها بی بهره هستند دیده می شود که به دنبال راه حل برون رفت از مشکلات خود، توصیه به پایبندی به عفت می کنند اما نسخه مقابل یعنی بی بندوباری را به سایر کشورها توصیه می کنند و در این راه، یعنی فروپاشی سایر جوامع از زن به عنوان مهمترین ابزار خود بهره می برند. شکی نیست که راه مقابله با این دشمنی ها و راه جلوگیری از آسیب های اجتماعی طبق فرموده مقام رهبری آگاهی دادن به زنان جامعه است؛ همچنین بارور شدن هرچه بیشتر گوهر عفت در وجود آنان می باشد.

در پیشینه تحقیق بنابر گواهی متون تاریخی می رسیم به اینکه، در اکثر قریب به اتفاق اقوام و ملل، حجاب در میان زنان معمول بوده، هر چند فراز و نشیب های زیادی را طی کرده است و گاهی با اعمال سلیقه حاکمان تشدید یا تخفیف یافته است، ولی هیچ گاه به طور کامل از میان نرفته است. مورخان به ندرت از اقوامی بدوی یاد می کنند که زنان شان دارای حجاب مناسب نبوده یا به صورت برهنه در اجتماع ظاهر می شدند. تعداد این اقوام به قدری نادر است که در مقام مقایسه قابل ذکر نیستند و شاید بتوان گفت: «وجود برخی موانع سبب جلوگیری از بروز تمایلات و استعداد های فطری و طبیعی آنان شده است و یا عواملی باعث انحراف آنان از مسیر فطرت گشته است. در مورد این که کدامین اقوام دارای حجاب بوده اند چنین بیان می کند: «در ایران باستان و در میان قوم یهود و احتمالاً در هند حجاب وجود داشته است و از آن چه در قانون اسلام آمده سخت تر بوده است، اما در عرب جاهلیت حجاب وجود نداشته است و به وسیله اسلام در عرب پیدا شده است». دانشمندان، تاریخ حجاب و پوشش زن را حتی به دوران ماقبل تاریخ و عصر حجر نسبت می دهند. در کتاب زن در آینه تاریخ پس از طرح مفصل علل و عوامل تاریخی حجاب، آمده است: با توجه به علل ذکر شده و بررسی آثار و نقوش به دست آمده، پیدایش حجاب به دوران پیش از مذاهب مربوط می شود. به این دلایل، عقیده عده ای که می گویند «مذهب» موجب حجاب می باشد، صحت ندارد، ولی باید پذیرفت که در دگرگونی و تکمیل آن بسیار مؤثر بوده است. عفت عامل باز دارنده از رفتارهای مضر و کنترل کننده ای است که نفس انسان را در مقابل انواع شهوت ها از سرکشی باز می دارد و از این جهت یک ضرورت و خصلت لازم برای هر انسان آزاده ای می باشد.

لذا گرد آوری مطالب در این پژوهش با روش تحلیلی و با رویکرد کیفی-کتابخانه ای می پردازد به اینکه عفت یک فضیلت و صفت بنیادی است که بسیاری از اوصاف و فضایل انسانی دیگر به آن استوار است و در سایه آن به وجود خواهد آمد. اما بی توجهی به پرورش و حتی سرکوب آن موجب

تضعیف این ارزش می گردد. هدف از این پژوهش این است که نقش زن در ایجاد و تحکیم عفت عمومی چیست و چگونه می تواند ی جامعه را با فرهنگ دینی پیشرفت دهد یا آنرا با بی حجابی نابود کند.

لذا سوالی که مطرح است اینست که زن چه نقشی در ایجاد و تحکیم عفت عمومی دارد و دیدگاه های دینی و روایی از منظر اسلام چه آثار برای حجاب و رعایت کردن عفت را بیان می کنند. سعی شده در این مقاله نقش زن در ایجاد و تحکیم عفت عمومی از طریق حجاب و تربیت همزمان در متون دینی مورد بررسی قرار گیرد.

اقسام حجاب

۱. حجاب در نگاه

تو تعبیر حجاب در نگاه به معنای حفظ عفت و پوشیدگی در نگاه است. این مفهوم بارها و بارها در مضامین قرآن و روایات مورد اشاره قرار گرفته است. هرچند که حجاب نگاه برای مردان ملموس تر است اما اختصاصی به مردان ندارد و بارها در قرآن به غض بصر زنان و مردان اشاره شده است. حفظ حجاب در نگاه به معنای عدم نگاه شهوت آلود به نامحرم است. اگر زنی با نگاه شهوت آلود به نامحرمی بنگرد و یا سعی در دلربایی و تحریک نامحرم از طریق چشم نماید یعنی حجاب نگاه ندارد هرچند که حجاب ظاهری داشته باشد و این خود سبب به مخاطره انداختن عفت عمومی و سست شدن آن می شود.

۲. حجاب در گفتار

از دیگر مسائلی که سبب تحکیم عفت در جامعه می شود عفت در نوع گفتار می باشد کلمات صحیح همراه با رعایت مسائل اخلاقی و اینکه در بیان کلمات به خود اجازه ندهیم هر چه که بر زبانمان آمد بیان کنیم برای حفظ عفت در کلام لازم است از کلام های حرام چون فحش ، دروغ ، تهمت غیره خودداری کنیم. از سایر مصادیق بی عفتی در کلام آن است که گاهی ممکن است فردی کلامی ساده بر زبان جاری کند ولی نحوه بیان او دارای عفت و حجاب نباشد و مورد رضایت خداوند نباشد. این موضوع در خصوص زنان اهمیت بیشتری دارد. یکی از دلایل اهمیت این موضوع آن است که مردان از طریق شنیدن صدای زیبا و همراه با ناز و عشوه زن دچار تحریک جنسی می شود.

۳. حجاب در رفتار

از سایر مظاهر حجاب و عفاف، حجاب در رفتار است. منظور از حجاب در رفتار اعمال و افعالی است که به واسطه اعضا و جوارح پدید می آید. نوع حرکت دست و پا راه رفتن نوع استفاده از اعضای صورت مانند دهان چشم و غیره نوع حرکت سر و غیره حرکت هر کدام از جوارح که به قصد جلب توجه غیر همجنس باشد مخالف رفتار عفیفانه و عفت عمومی جامعه است و جامعه را به خطر می اندازد خداوند در آیه ۳۱ سوره نور می فرماید : «و به زنان بالیمان بگو: چشمان خود را از آنچه حرام است فرو بندند، و شرمگاه خود را حفظ کنند، و زینت خود را (مانند لباس های زیبا، گوشواره و گردن بند) مگر مقداری که (طبیعتاً مانند انگشتر و حنا و سرمه، بر دست و صورت) پیدا است (در برابر

کسی) آشکار نکنند، و (برای پوشاندن گردن و سینه) مقنعه های خود را به روی گریبان هایشان بپندازند، و زینت خود را آشکار نکنند مگر برای شوهرانشان، یا پدرانشان، یا پدران شوهرانشان، یا پسرانشان، یا پسران شوهرانشان، یا برادرانشان، یا پسران برادرانشان، یا پسران خواهرانشان، یا زنان (هم کیش خود)شان، یا بردگان زر خریدشان، یا خدمتکارانشان از مردانی که ساده لوح و کم عقل اند و نیاز شهوانی حس نمی کنند، یا کودکانی که (به سن تمیز دادن خوب و بد نسبت به امیال جنسی) نرسیده اند و زنان نباید پاهایشان را (هنگام راه رفتن آن گونه)

نقش زن در ایجاد عفت عمومی

۱. حجاب کامل

موجودات زنده دارای نیازهای طبیعی مثل خوردن آشامیدن و.... هستند که ادامه حیات و بقای آنان در گرو برآوردن این نیاز است غریزه جنسی از جمله غرایزی است که میان انسان و حیوانات مشترک است و نقش اساسی در بقای همه موجودات زنده دارد هر یک از موجودات برای برآوردن نیاز جنسی خود دارای چارچوب های مشخصی هستند و اگر فردی از افراد گروه هر یک از موجودات از این چارچوب تخطی کند با برخورد سایرین مواجه می شود و انسان که اشرف مخلوقات است ساماندهی قوی تری در این خصوص دارا می باشد. این چارچوب در خصوص انسان با عنوان عفت بیان می شود که مخصوص یک قشر یا مذهب خاص نیست بلکه امری ذاتی است تا آنجا که پاره ای تحقیقات نشان می دهد کسانی که پایبند به عفت نیستند نیز این عدم پایبندی را ناروا دانسته و به عفت ورزی علاقه مند هستند. هر دو جنس زن و مرد در خصوص عفت عمومی مؤثر می باشند؛ اما بی شک زن به عنوان مظهر زیبایی خلقت جایگاهی بسیار مهمتر دارد و در ادیان و فرهنگ های مختلف بیشتر به جایگاه او پرداخته شده است زیرا زن نقش اساسی در حفظ عفت دارد. عفت به معنای خودداری و امتناع است و در اصطلاح به معنای خودداری از شهوت رانی است. همان گونه که پیامبر فرمودند پروردگارا زنانی که خود را پوشیده نگه می دارند مشمول رحمت و غفران خود بگردان(۱) اما باید دانست که حفظ عفت زن با حفظ حجاب او گره خورده است زیرا حجاب پرچم عفاف است البته باید به این نکته توجه داشت که حجاب تنها پوشش ظاهری نیست بلکه شامل رفتار، صوت، پوشش و غیره نیز می باشد اما در خصوص نقش زن در ایجاد عفت عمومی، حجاب ظاهری نقش چشمگیری دارد که در این مجال به آن می پردازیم. حجاب از جمله اموری است که در رابطه با آن آیه نازل شده است و به طور صریح به آن امر شده است مانند: آیه پنجاه و نه سوره احزاب «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّلرِّوَاكِ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا» (۲) ای پیامبر! به همسرانت و دخترانت و همسران کسانی که مؤمن هستند بگو: چادرهایشان را بر خود فرو پوشند [تا بدن و آرایش و زیورهایشان در برابر دید نامحرم قرار نگیرد] این پوشش به اینکه

۱. نوری، مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۲۴۴

۲. احزاب، ۵۹

[به عفت و پاکدامنی] شناخته شوند نزدیک تر است، و در نتیجه [از سوی اهل فسق و فجور] مورد آزار قرار نخواهند گرفت؛ و خدا همواره بسیار آمرزنده و مهربان است. خداوند در این آیه به زنان مسلمان و همسران پیامبر دستور داده که خود را با جلابیب بپوشانند؛ کلمه جلابیب جمع جلباب است و آن جامه ایست سرتاسری که تمامی بدن را می پوشاند و تاکید شده به نحوی آن را بپوشند که زیر گلو و سینه هایشان در انظار ناظرین پیدا نباشد (۱). آیه شریفه این پوشش را سدی در برابر اهل فسق و فجور می داند که موجبات بی حرمتی را ایجاد نکند. توجه به این نکته حائز اهمیت است که در آن زمان حجاب مخصوص زنان مسلمان آزاد بوده است و به این شکل میان آنان و کنیزان و غیرمسلمانان تمایز ایجاد میشد و با کمک حجاب و عفاف علاوه بر اینکه امنیت و آرامش زن مسلمان حفظ می شد، حرمت او هم رعایت می شد. طبق تفسیر نور متطابق آیه جای شک نیست که حضور زنان بالقوه با حفظ عفت عمومی مغایرت ندارد. بلکه آنچه تعیین کننده است نوع حضور و سطح حفظ عفت و پوشیدگی بانوان در جامعه است. چه بسا حضور زنان محجبه در اجتماع، خود قوام بخش عفاف و پاک دامنی در جامعه بوده و آن را تقویت می کند. بعد از تفحص در کلام بزرگانی چون امام خمینی (ره)، می بینیم که حضور و فعالیت بانوان در جامعه نه تنها منع نشده بلکه مورد تاکید می باشد. در این نوع نگاه حضور عقیفانه زن در جامعه در ایجاد عفت عمومی بسیار موثر است. طبق فرمایش حضرت امام خمینی (رحمه الله علیه)، مرد از دامن زن به معراج می رود (۲). این سخن اشاره به تأثیر بسیار مهم زن در نهادهای خانواده و جامعه دارد. زنی که پایه های تفکر او بر اساس عفاف و حیا است می تواند در هر نقشی که در عرصه های مختلف از جمله نقش همسری، مادری، معلمی و غیره میپذیرد اندیشه خود را به منته ظهور رسانده و استعدادهای نهفته شریف انسانی خود را بالفعل کند. زن عقیف و پایبند به خانواده همسر خود را از لغزش های موجود در جامعه حفظ می کند و در نقش مادری با تربیت فرزندان عقیف و پایبند به اصول دینی و اخلاقی به گسترش عفاف می پردازد و نسل پاکی را پرورش خواهد داد. علاوه بر آن حفظ عفاف و حجاب جایگاه او را متعالی کرده و برای نهاد خانواده یک محور و نقطه ثقل و محل اتکا می آفریند. از آنجایی که خانواده اولین نهاد اجتماعی و شکل دهنده جامعه است، محوریت و جایگاه زن عقیف در خانواده، زمینه ساز حرکت کلان جامعه به سمت عفت عمومی است.

۲. تربیت نسل عقیفانه

کوچکترین نهاد تشکیل دهنده جامعه، خانواده است. پس برای ایجاد هر گونه اثر در جامعه لازم است نهاد خانواده مورد تربیت قرار گیرد. نهاد خانواده که با تشکیل زندگی مشترک بین یک خانم و یک آقا شروع می شود، موجب افزایش نسل شده و فرهنگ و ارزشهای حاکم بر طایفه ای که این خانواده جدید از آنها شکل گرفته، در آن جاری و نهادینه می شود. امام صادق (علیه السلام) می فرماید: با خانواده ای شایسته و اصیل ازدواج کنید زیرا ریشه ها به نسل سرایت می کند (۳) در آیات بیست و هفت و بیست و هفت و بیست و هشت سوره مریم نیز به اصالت خانوادگی و ارتباط آن با نسل آینده اشاره شده است

۱. طباطبایی، المیزان، ج ۱۶، ص ۵۰۹

۲. صحیفه سجادیه، ج ۲، ص ۳۴۱

۳. طبرسی، مجمع البیان، ص ۱۳۷

حریمی برای حفظ شخصیت آنان وجود ندارد، یا به سوی پوچ انگاری و بی هدفی در زندگی پیش می روند و یا هنگامی که جز «Sex» بُعد دیگری را در خود نمی یابند، بیش از پیش در دام سوء استفاده ی هرزگان دچار آمده، با دست خود به تخریب ارزش های وجودی شان می پردازند. از سوی دیگر فرزندان که در این بین شکل می گیرند، به علت نداشتن خانواده ی مشخص، دچار سرخوردگی و عدم شناخت از خویش شده، به این ترتیب نسلی بی هویت ایجاد می گردد. یکی از ترفندهای استعمارگران در دنیای امروز برای ایجاد نسلی بی هویت از مسلمانان، برقراری روابط نامشروع از هر طریق، حتی با توسل به زور با زنان و یا مردان مسلمان است.^۳ از جمله بیماری های جسمی می توان به بیماری های مقاربتی مثل ایدز اشاره نمود. همچنین، روابط جنسی نامشروع که بنا به یافته های علم طب، موجب ایجاد هیجانات و اضطرابات فکری و روحی در فرد می گردد، بیماری های جسمی از قبیل التهاب و زخم معده را به دنبال دارد. یکی از آسیب های روحی ناشی از روابط بی قیدوبند جنسی، سیری ناپذیری و یا تمایل به انواع سکس انحرافی است. زنان و مردان در دنیای امروز خسته از روابط تکراری جنسی با یک دیگر، به مدل های جدید sex روی آورده، در بهترین شرایط به اشکال تنفرآمیزی از روابط جنسی با یک دیگر که گاه در مقوله ی «سکس فانتزی» قرار می گیرد، اقدام می نمایند.^۴ کشاندن تمتعات جنسی از محیط خانه به اجتماع، نیروی کار و فعالیت اجتماع را ضعیف می کند. برعکس آن چه که مخالفین حجاب خرده گیری کرده و گفته اند که «حجاب موجب فلج کردن نیروی نیمی از افراد اجتماع است» بی حجابی و ترویج روابط آزاد جنسی، موجب فلج کردن نیروی اجتماع است. پوشاندن بدن به استثناء وجه و کفین مانع هیچ گونه فعالیت فرهنگی یا اجتماعی یا اقتصادی نیست. آن چه موجب فلج کردن نیروی اجتماع است، آلوده کردن محیط کار به لذت جوئی های شهوانی است.^۹ تبدیل شدن محیط کار به محفل لذت جوئی های جنسی و شهوت رانی، از آثار شوم حجاب در زمینه ی اقتصاد است. البته اساساً هرزگی و بی بند وباری افراد جامعه و نیروی انسانی مولد، از آن جا که ناآرامی های روانی و ناخوشی های جسمی را به دنبال دارد، رشد فرهنگی و بالندگی علمی کشور ها و جوامع را هم دچار کندی می نماید.

نظر علما در مورد نقش حجاب

۱. آیت الله روح الله خمینی (ره): خانم نوشابه امیری خبرنگار کیهان که برای گفت وگو با امام خمینی به پاریس رفته بود، سؤال کرد: چون مرا به عنوان یک زن پذیرفته‌اید این نشان‌دهنده این است که نهضت ما یک نهضت مترقی است، اگرچه دیگران سعی کردند نشان دهند که عقب‌مانده است. فکر می‌کنید به نظر شما آیا زنان ما باید حتماً حجاب داشته باشند، مثلاً چیزی روی سر داشته باشند یا نه؟ ایشان پاسخ فرمودند: «اینکه من شما را پذیرفته‌ام، من شما را نپذیرفته‌ام. شما آمده‌اید اینجا و من نمی‌دانستم که شما می‌خواهید بیابید اینجا و این هم دلیل بر این نیست که اسلام مترقی است که به مجرد اینکه شما آمدید اینجا، اسلام مترقی است. مترقی هم به این معنی نیست که زن‌ها یا مردهای ما خیال کرده‌اند، مترقی به کمالات انسانی و نفسانی است و با اثر بودن افراد در ملت و مملکت است نه اینکه سینما بروند و دانس بروند و این‌ها ترقیاتی است که برای شما درست کرده‌اند و شما را به عقب رانده و باید بعداً جبران کنیم. شماها آزادی در کارهای صحیح؛ در دانشگاه بروید و هر کاری را که صحیح است بکنید

و هم ملت در این زمینه‌ها آزادند، اما اگر بخواهند کاری خلاف عفت بکنند و یا مضر به حال ملت و خلاف ملیت بکنند جلوگیری می‌شود و این دلیل بر متری بودن است." (۱)

این یعنی زنان در نقش مهمی جامعه دارند که با حفظ حجاب خود و تعیین حد و مرزهایی در مواجهه با نامحرم و همچنین تبیین این موضوع نسبت به اطرافیان بخصوص خانواده می‌توانند جامعه‌ای باشکوه اسلامی ایجاد کنند.

۲. آیت الله سید علی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) : «باید مسائل ارزشی اسلام در جامعه ما احیاء بشود؛ مثلاً مسئله حجاب، یک مسئله ارزشی است. مسئله حجاب، مسئله‌ای است که اگرچه مقدمه‌ای است برای چیزهای بالاتر؛ اما خود یک مسئله ارزشی است. ما که روی حجاب این قدر مقیدیم، به خاطر این است که حفظ حجاب به زن کمک می‌کند تا بتواند به آن رتبه معنوی عالی خود برسد و دچار آن لغزشگاه‌های بسیار لغزنده‌ای که سر راهش قرار داده اند، نشود» (۲)

۳. آیت الله بهجت (ره) : در قیامت زن زیبایی را که بد کرده است، می‌آورند و به او می‌گویند: آیا تو زیباتری یا حضرت مریم علیها السلام؟! من تو را برای رعایت تقوا و عفت، زیبا آفریدم. و جوان زیبایی که گرفتار گناه و آلودگی شده می‌گوید: خدایا، مرا زیبا آفریدی و من به واسطه آن دچار فریب زنان شدم. حضرت یوسف علیه السلام را در برابر او قرار می‌دهند که با آن همه زیبایی و جوانی، دامن عفت خود را لکه‌دار نکرد؛ بلکه همچنان پاکدامن و سرفراز و روسفید از صحنه آزمایش الهی بیرون آمد. کس دیگری را که می‌گوید: به دلیل شدت مصیبت و بلا دچار فتنه شدم، می‌آورند و حضرت ایوب علیه السلام را در برابر او قرار می‌دهند که با آن همه ابتلائات به فتنه و گناه، آلوده نشد. لذا قوام جامعه متکی به زنان است. آنگاه یک زن حد و مرزهای عفت، حیا و حجاب خود را رعایت کند می‌تواند با تربیت نسل‌های با ایمان و چادری جامعه‌ای مستحکم و با دوام جهت پیشرفت بسازد و اگر بی حجاب باشد هم جامعه را و هم فرزندان‌ی که بعنوان ی خاتم پرورش می‌دهد می‌تواند به نابودی بکشانند.

۴. آیت الله صافی گلپایگانی: به طور کلی پوشش اسلامی؛ چه در رفت و آمدهای بیرون از منزل و چه در داخل منزل و چه در دانشگاه و چه در مراسم رسمی، در سفر و حضر برای مرد و زن و پیر و جوان، در حضور غیر همسر باید بر اساس وقار و حیاء باشد. باید در لباس و پوشش، استقلال و شخصیت اسلامی ظاهر باشد. باید هویت اسلامی در تمام برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی ظاهر گردد و تقلید از بیگانگان حتی در بعض مراسم و اعطاء امتیازات و جوایز نباشد. در اهمیت حیاء که رشته‌های

۱. صحیفه امام، ج ۵، ص ۵۲۰-۵۲۱

۲. بیانات مقام معظم رهبری (حفظه الله) در دیدار اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، جمعی از زنان پزشک متخصص ۱۳۷۰/۴/۱۰

مختلف دارد و فقط در لباس منحصر نمی‌شود همین که فرموده‌اند: لا ایمان لمن لا حیاء له؛ کسی که حیاء ندارد، ایمان ندارد و لا حیاء لمن لا دین له؛ کسی که دین ندارد حیاء ندارد کافی است. بنابراین پوشش‌هایی که روز به روز در جامعه مسلمانان در اثر تقلید از بیگانگان رایج و هویت اسلامی ما را خدشه‌دار می‌نماید و پوشش‌هایی که وضع اندام را در معرض دید دیگران قرار می‌دهد لباس حیاء نیست و مسلمان با حیاء از پوشیدن آن شرم می‌کند. لذا زنان با حجاب خود و تبیین آثار مفید حجاب در خانواده و جامعه می‌توانند به دیگران گوش زد کنند که چقدر عفت و حیاء می‌توانند هم سعادت دنیوی و اخروی زن را فراهم کنند و هم در همه کارها و شغل‌ها حضور داشته باشد درحالی‌که هیچ هوسرانی جرات تعرض به آنها را نداشته باشد.

۵. آیت الله مصباح یزدی(ره) : اگر هر کسی با خدای خودش عهد ببندد و در راه خدا از احدی نترسد، اوضاع عوض خواهد شد؛ به یاد داشته باشیم، خدای ما همان خدای جبهه‌هاست، همان خدای جنگ ۳۳ روزه لبنان، و همان خدای یاری دهنده مؤمنان در جنگ بدر است و تغییری نکرده است. اگر اوضاع تغییر کرده، علتش این است که ما تغییر کرده‌ایم؛ تا دنبال هوس، مقام، پول، شهرت، و ریاست هستیم، وضع همین است و هر وقت برگشتیم، کارهای دیگر نیز درست می‌شود لذا زنان باید اول اصل مفهوم حجاب را درک کنند و بعد بدور از تبلیغ دشمنان و ترس از پوشیدن حجاب، حجاب خود را رعایت کنند و آثار و برکات حجاب را در عمل به دیگران نشان دهند با این شیوه همه به بودن حجاب و عمل به آن افتخار می‌کنند همچنانکه در کشورهای غربی گرایش به دین اسلام و حجاب بسیار زیاد شده چونکه فهمیدند بی‌بندبازی جز زیان و نابودی اثری نخواهد داشت هم بر فرد هم خانواده و هم جامعه .

چند عمل از سوی زنان که با حجاب خود می‌توانند در آنها نقش آفرینی کند

۱. حجاب باعث کاهش ارتکاب به گناه می‌شود.
۲. حجاب باعث ایجاد احساس آرامش و آسایش خاطر می‌شود.
۳. حجاب باعث می‌شود دیگران بر هوش و ذکاوت زن تمرکز کنند.
۴. حجاب باعث بهبود سطح بهداشت زنان می‌شود.
۵. حجاب باعث بهبود عزت نفس زنان می‌شود.
۶. حجاب چشم به هم چشمی را کم می‌کند.
۷. حجاب باعث می‌شود دیگران فقط بر شخصیت زن تمرکز کنند.
۸. حجاب به عنوان نمادی از تعهد عمل می‌کند.
۹. حجاب باعث تقویت پاکی و عفت در زنان می‌شود.
۱۰. زنان را از آزار و اذیت (به ویژه از جانب مردان) محافظت می‌کند.

نتیجه گیری

اگر اسلام و احکام اسلامی را باور داریم، باید ابتدا خودمان اسلام را درست بشناسیم و پس از آن سعی کنیم فکر صحیحی که به آن یقین داریم، را به دیگران هم بیاموزیم و در راه پیاده شدن آن با تمام توان بکوشیم. هر جامعه ای دارای منابع درونی گوناگونی است. برخی از این منابع مادی و برخی دیگر معنوی است. لذا حجاب به سبب ذخیره کردن منبع معنوی در خود، یکی از قدرت های درونی جامعه محسوب می گردد. بدین ترتیب می توان گفت که حجاب قدرت و نفوذ فرهنگی زن - یا بهتر است گفته شود انسان - را به نمایش می گذارد، و توانایی جلب نظر هواداران انسانیت را فراهم می آورد. حجاب اسلامی نه تنها منبع قدرتی شگرف برای زن مسلمان است، بلکه موجبات افزایش نفوذ قدرت و شخصیت فرهنگی او را در جامعه ایجاد می نماید تا جایی که به علت گستردگی اجرای این حکم و تقوای رفتاری او، این قدرت مشروعیت یافته و می تواند به اقتدار منجر گردد.

از این رو حفظ حجاب بعنوان یکی از مهمترین ابعاد حفظ عفت می باشد. حجاب که به دو بعد ظاهری و باطنی تقسیم می شود در ایجاد و تحکیم عفت موثر می باشد. از طرفی زن در نقش های گوناگون خود به ویژه نقش مادری در تداوم عفت موجود در جامعه جایگاه والایی دارد و باید از این جایگاه صیانت نمود. حفظ این نقش زن از آسیب های گوناگون در موضوع عفت به معنای امتداد همیشگی عفت در جامعه است؛ هرچند که این موضوع در ارتباط با سایر نقش های زنان نیز صدق می نماید.

منابع

۱. قرآن
۲. نهج البلاغه
۳. صحیفه سجادیه
۴. طباطبایی، سید محمد حسین، تفسیر المیزان فی تفسیر القرآن؛ ترجمه سید محمدباقر موسوی همدانی، دفتر انتشارات اسلامی جامعه ی مدرسین حوزه علمیه قم، چاپ پنجم، ۱۳۷۴ ش.
۵. خمینی، سید روح الله، صحیفه امام خمینی ؛ مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، چاپ چهارم، ۱۳۸۵ ش.
۶. طبرسی، فضل بن حسن . تفسیر مجمع البیان؛ طبرسی، ترجمه محمد مفتاح، نشر فراهانی ، چاپ اول، ۱۳۶۱ ش.
۷. طاهر پور، محمد شریف، راهکار های تقویت حجاب و عفاف در جامعه؛ نشریه مهندسی فرهنگی ، شماره ۴۵ و ۴۶، ۱۳۸۹ ش.
۸. نیلچی زاده، فروغ، رویکردی قرآنی به گونه های نازل و برتر حجاب، نشریه بانوان شیعه، شماره ۱۰، ۱۳۸۵ ش.
۹. رجبی، عباس ، حجاب و نقش آن در سلامت روان، قم: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۹۰ ش.
۱۰. دورانت، ویل، تاریخ تمدن، مترجم امیرحسین آریانپور و ...، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۰ ش.
۱۱. دورانت، ویل، لذات فلسفه، عباس زریاب، تهران: انتشارات سازمان و انتشارات آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۹ ش.
۱۲. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه ؛ ، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۴ ش.
۱۳. مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، تهران: انتشارات صدرا، ۱۳۷۹ ش.
۱۴. مطهری، مرتضی، مسئله حجاب، تهران: انتشارات صدرا، ۱۳۹۱ ش.
۱۵. حق شناس، سید جعفر ، نظام اسلامی و مساله حجاب، قم: دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، ۱۳۸۷ ش.
۱۶. جمشیدی، اسدالله، نقش زن در ایجاد و تحکیم عفت عمومی از منظر قرآن؛ نشریه پژوهش نامه اسلامی زنان و خانواده، شماره اول، ۱۳۸۷ ش.